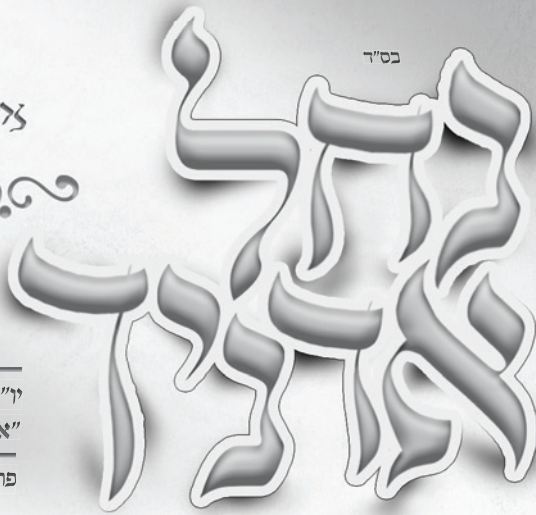

להגלות נעים תורה וחסידיה
מנדר היוצא מעוד

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' וירא תשפ"א • גליון ע"ג

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נובע, כ"ק מרגן רבוה"ק ז"ע

חלוקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של
הנה"ח ר' רחל רוזנטל שליט"א

"ועקידת יצחק לזרעו תזכור"

גדלות וקדושת וסגולת מעשה העקידה

פרשת העקידה ע"מ לחזק אהבתנו בהשי"ת

הקשו הראשונים, מה היה תכלית נסיון העקידה לאברהם אבינו ע"ה. שהרי לברר ולמצוא האם לבנו נאמן לבורא, אין צריך. שהרי הקב"ה יודע מחשבות וגלוי וידוע לפניו כמה מקיים אאע"ה רצון הבורא בכל לבבו נפשו ומאודו.

ובפסיקתא רבתי (מ, עז) מובא שאברהם אבינו בעצמו שאל על זה את הקב"ה. אדם מנסה את חבירו, משום שאינו יודע מה בלבו, אבל אתה יודע מה שבלבבות, והיית מנסה אותי. לא היה גלוי לך שאני שוחטו. אמר לו הקב"ה, גלוי וצפוי לפני אפילו אם למסור את נפשיך לא היית מעבך, "אלא הייתי מבקש לידעך בעולם שלא על חנם בחרתי בך מכל האומות".

אבל מובא בחת"ס בתשובה אחרונה ביו"ד, שרק בביתו של יעקב אבינו ידעו ממעשי העקידה, כי יעקב"א למד תורה, והעקידה חלק מהתורה הק', אבל בכל העולם בכלל לא ידעו מהעקידה, וא"א נצטוו לך לך אל ארץ המוריה שלא יספר זאת. ואפילו כאשר חזר אל נערו לא סיפר להם ממעשה העקידה, ולא ידעו מזה רק הבורא ואברהם ויצחק.

וכותב בזה הרד"ק חידוש נורא, שתכלית העקידה הוא שתהיה כתובה בתורה הק' ונוכל על ידי זה להתחזק ולחזק את בנינו איך צריך לאהוב את הבורא. וכמובא בשל"ה הק', שפרשת העקידה מחייבת כל אחד אהבת הבורא. וזה תכלית נסיון העקידה, להודיע לבני ישראל מושגים בעבודת הבורא בשלימות, שנתחזק על ידי זה.

סגולות קריאת פרשת העקידה

זה שאיתא בבית יוסף (א"ח א, ה) שטוב לומר פרשת העקידה בכל יום להזכיר זכות אבות לפני הקב"ה, וגם להכניע יצרו לעבודת השי"ת כמו שמסר יצחק אבינו נפשו! וכן מסוגלת לימוד פרשת העקידה **לבטל דינים**, כמובא בבליה רבה (סימן א' ס"ק י"ח) לכוון ב"ויעקוד את יצחק" שיעקוד הקב"ה ויקשור כל המקטרגים על ישראל למעלה וכו'. ובספר הכוונות מובא שאם מכוון בפר' העקידה יכופר עונו אם שב בתשובה שלימה לפניו ית'.

ובזה"ק בתיקון" דף קלט ע"א איתא שאין דבר שמבטל מיתה מבני

המשך בעמוד ב' <<<

אנו רואים שהשי"ת הבטיחם על הבנים ונמשך הדבר זמן רב ועדיין לא נפקדו, עד שה' נראה שכבר אין להם תקוה לבנים, שבין אברהם ובין שרה היו זקנים באים בימים, ועכ"ז האמינו בד' ובטחו בישועתו. וכמו כן כל אחד שישועתו מתעכבת זמן רב עליו להתחזק מפקידת שרה ולהאמין בישועתו. וזהו דוקא ע"י שנעשה ישועת שרה בבחי' צחוק, כי צחוק כולל ב' בחינות, הן בחינת חוכא שהוא מצד בחי' היאוש, שנראה שאבדה כל תקוה, וצחוק הוא לקוות עדיין. והן בחי' שמחה במידה גדושה שנקרא ג"כ צחוק. וע"י שישועת הפקידה נעשה דייקא במצב של צחוק בבחי' הא' כמ"ש "ותצחק שרה בקרבה וגו'", וצחוק זה נהפך לצחוק בבחי' השני' כמ"ש "צחוק עשה לי אלוקים", ע"ז דייקא "כל השומע", אפי' במצב של יאוש ואבידת התקוה, "יצחק לי", יקבל שפע שמחה ובטחון. והנה כתיב "לעולם ד' דברך נצב בשמים" (תהילים קט, פט), שדבר ד' קיים לעולם. וממילא בפקידה היא נכללת הפקידות והישועות לכל הדורות, כמ"ש "כל השומע יצחק לי", שיושע בפועל ממש כמו שרה אמנו בשעתה.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע).

מזנהל

גחלי אש בקצירת האומר

"אחדות כסגולה לתפילה נכונה"

אל נא אחי תרעו (בראשית יז, ז) 'נא' לשון תפילה ובקשה. ובזה י"ל הכוונה, דאם "אל נא" - שהאדם במצב שאינו יכול להתפלל כראוי, העצה לך היא "אחי תרעו" להתחבר באהבה ורעות עם אחיו בני ישראל, ועי"ז יזכה לתפילה כראוי וכיאות. (הרה"ק מלובלין ז"ע)

עמידה בניסיון כפרט בימי הנעורים

וישב אברהם אל נערו ויקומו וילכו יחדיו. (בראשית כבט) יש לבאר ולומר, הדנה בשעה שהלך אברהם אבינו ע"ה עם יצחק בנו לעקידה, וראה אאע"ה את יצחק כיצד הולך הוא בשמחה וטוב לבבו, להקריב את נפשו היחידה למען קונו וצורו, התבונן בדבר הכיצי נשמע עול לימים מוכן לפשוט צווארו למען כבודו ית"ש, וחלשה דעתו שעבודתו של בנו גדולה מעבודתו שלו, וכי הוא הגיע למדרגות רמות ונעלות ממנו, שהרי הוא זקן מופלג, אחר שהכיר את בוראו משנים קדמוניות ועבדו בלב שלם קל"ז שנה, ומהו נסיונו לעומת נסיונו של יצחק שהוא בן ל"ז שנה בלבד והנה הוא משתוקק כ"כ למסור נפשו להשי"ת. אז נזכר אאע"ה בימי נעוריו, כיצד מסר הוא את נפשו להשי"ת באור כשדים, ועמד לבדו כנגד כל העולם, וזהו ודאי נסיון קשה מאוד, ובה נחה דעתו.

וזהו משאה"כ **וישב אברהם אל נערו**, היינו ששב במחשבתו אל ימי נערו כיצד מסר אז נפשו להשי"ת, ואז "וילכו שניהם יחדיו", שהרגיש שאכן הוא ג"כ באותה דרגה של מסי"ב שיצחק בנו עומד בה.

(כ"ק מרגן אדמו"ר ז"ע)

ענותותיה דאברהם שהסתיר מדרגותיו

וירא אליו ה' באלני ממרא (בראשית יח, א) ומפרש רש"י: הוא שנתן לו עצה על המילה, לפיכך נגלה אליו בחלקו. וקשה, אפשר אברהם אבינו ע"ה, אותו צדיק בכל הדורות שנתנסה בעשרה נסיונות ועמד בכולן, עכשיו שציווהו ה' על המילה הלך ליטול עצה מאותו הגוי דוקא. אלא אמר אברהם: אם אני הולך ומל עצמי, ממרא ישאל אותי למה עשיתי כן, ואני צריך לומר לו שנתגלה אלי אלקים וציווני למול. והרי אי אפשרי בכך, לגלות לו את מדרגותי, שהרי יש בזאת משום יוהרא. אלא הריני מתייעץ עמו למול בשביל הבריאות וכדומה. לפיכך זכה אברהם "וירא אליו ה' באלני ממרא", שהקב"ה גילה מדרגתו לעין כל, ובאלוני ממרא דוקא, כדי לחלוק לו כבוד בפני יועצו.

(רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

הדרך לקבל ע"ע עול מלכות שמים

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ (בראשית יח, ז). פירש, איש ישראל הרוצה לקבל על עצמו עול מלכות שמים ודרך בעבודת השי"ת, תחילת כל יקח נא מעט מים, "ואין מים אלא תורה" (תענית ז ע"א), כי לימוד התורה הוא הראשית, ואחרי כן "ורחצו רגליכם" ירחץ עצמו מכל ההרגלים הרעים שהרגיל את עצמו, ואחרי כן "והשענו תחת העץ", יבוא להשען ולחסות בצל הצדיק.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

הנתינה לאורחים היתה חשובה בעיני אברהם כלקחה

ואקחה פת לחם וסעדו לכם (בראשית יח, ה). נתקשו המפרשים (עין בן פורת יוסף דף ע"ג ר"ה ב"א) באומרו 'ואקחה' פת לחם, דהוה ליה למימר 'ואתנה' פת לחם. וביאה, כי אברהם אבינו ע"ה ה' תמיד חושש שהאורחים ימנעו עצמם מלאכול אצלו, מחשש שאינו נותן להם בעין יפה אלא בעין רעה, כדכתיב (משלי כג, ו) 'אל תלחם לחם רע עין', על כן ה' אברהם אבינו תמיד מגלה לאזני אורחיו שידעו כולם עד היכן הוא משתוקק להכניס אורחים, שיהיו סועדים ואוכלים ושבעים, ותענוג גדול יש לו מזה כשהוא רואה אורחים מתענגים במעודנים, עד שנדמה לו שהוא לוקח לעצמו לחם לאכול.

זה שאמר להם **ואקח"ה** פת לחם שעל ידי זה שאני רואה אתכם אוכלים על שולחני נדמה לי כאילו אני בעצמי אוכל פת לחם, ועל כן הלשון הוא 'ואקחה', ועל ידי זה יבינו האורחים שנותן להם בעין יפה, ויתרצו לסעוד אצלו.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

התיקון שיוכלו לפעול ישועות ע"י שמחה

צחוק עשה לי אלו' כל השומע יצחק לי. "עשה" לשון תיקון הוא. כמו "ועשתה את ציפורני" (דברים כא, יג), ורמזה שרה אע"ה שהשי"ת נתן לה תיקון על הפגם של "ותצחק שרה בקרבה", ע"י ש"כל השומע יצחק לי", שמשורה אמנו יוכל כל המשים לבבו לפקידת שרה וישועתה לקבל שמחה וחיזוק באמונה בהשי"ת לעולמי עד. כי אצל אברהם ושרה

"כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה"

כמקדם, לא היה הנסיון נחשב לכלום, ובודאי אין תימה מי שיועד שעומד לפני מלך גדול ונורא שלא ימרוד בו והוא רואה.

אמנם עניין הנסיון שמסתלק בהירות האדם, והרי הוא בא לידי נסיון, וכובש יצרו באמונתו ומתחזק לשוב לבוראו, אז הוא נקרא עומד בנסיון. ולפי זה מסתמא כאשר נסה אלוקים את אברהם דבר העקידה אחר שאמר לו קח נא את בנך, מסתמא נסתלק ממנו בהירותו ודקותו לנסות אותו אם יעמוד בדקותו ע"כ"ל הק'.

ועפ"י מסביר העבודת ישראל כוננת הפסוק (כ.ב. ט) **"וירא את המקום מרחוק"** דהקב"ה נקרא מקום שהוא מקומו של עולם, והרגיש אברהם אבינו את עצמו מרוחק מהש"ת, שלא השיג בהירות ודקות ה', ולא הבין מדוע נסתלקה ממנו שכניה ועלה בדעתו שזהו מחמת שהולך הוא עם הנערים ישמעאל ואליעזר, ומחמת זאת אין שורה עליו שכניה כאשר לא שרתה עליו בהיות לוט עמו, לכן אמר להם (שם פסוק ה) **"שבו לכם פה עם החמור"** והלכו שניהם יחדיו בתמימות לעשות רצון קונם וצורם באהבה וחובה. אמנם לא זאת היתה סיבת ההסתרה, ומשך בחינה זאת עד שנשלם הנסיון שאמר לו (שם, פסוק ט) אל תשלח ירך אל הנער וכו' כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה, והראה לו איל תמורתו, אז שבה אליו מדורות וקרבנו אל הש"ת, או אז הבין דהקב"ה מלא כל הארץ כבודו ותמיד משיג על בני אדם, ובמקום הערפל שם נמצא האלוקים, ואם יסתר איש במסתרים אין נסתור מנגד עיניו ית', אף אם לאדם נדמה מחמת נטילת מדורותיו שהקב"ה אינו רואה בו, אמנם צריך להתחזק בנסיון בתמימות ביראה ואהבה לעשות רצון אבינו שבשמים.

זה שקרא אברהם שם המקום הוא "ה' יראה" ופי' התרגום **"את הוא דחמי ולא מתחמי"**, שעתה נודע לו שתמיד רואה הקב"ה את האדם ומשיג במעשיו, אף שאין האדם רואה ומרגיש בהירותו ודקותו.

בפרשתו נכתב הנסיון העשירי שנתנסה בו אברהם אבינו, והוא נסיון העקדה, הראש לכל הנסיונות שישאר אולכים ממתן שכרו לדורות עולם. ואחר הנסיון הקשה הלז שעמד בו אברהם אבינו בגבורה אמר לו המלאך בשם הקב"ה (כ.ב. ט) **"כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה"**, ולכאורה תמוה הדבר דלא מצא הקב"ה תואר נכון וזולת **"ירא אלוקים"** אחר שעמד בנסיון קשה כזה בגבורה עילאה. והרי אברהם אבינו נקרא **"אברהם אוהבי"**, ובודאי עבד את הש"ת באהבה גדולה, ולא רק מתוך יראה גרידתא.

אלא דאיתא בספה"ק, דכשאר חפץ ה' לנסות את האדם בנסיון, ונטל הוא ממנו את כל השגותיו ומדורותיו, ואינו מרגיש אז כ"כ אהבת ודקות ה', וזאת, משום דאי לאו שנטלים ממנו ההשגות, לא יחא זה נסיון כל עיקר, שכאשר האדם רואה את המלך הגדול והנורא יצב עליו ומבט עליו ועיניו משוטטות בכל, לא יאזור עוז בנפשו לעבור את פיו לעשות קטנה או גדולה, לכן נטל הקב"ה ממנו את כל השגותיו ומדורותיו ולא שאר ביזו כי אם יראת שמים שעליה עמל ביעגה וזיע לקנותה, ובכח של יראת שמים נצרך לאזור כגבר חלציו לעמוד בנסיון בגבורה.

הטעם הוא באמת מפני שעל היראה עמל האדם בעצמו, וכמ"ש (דברים ט. ט) **"מה ד' אלוך שואל מעמך כי אם ליראה"**, אבל שאר ההשגות הם מתנות שמים שנתנו לאדם בעקבות היראה שעליה יגע בעמל לקנותה, ולכן היראה נחשב כרכושו הפרטי שא"ל לקחת ממנו.

וכן הם דברי העבודת ישראל עה"פ (כ.ב. ט) **ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה**, ואיתא בתרגום ירושלמי, **"פ' את הוא דחמי ולא מתחמי"** (פי' הוא ואיש נראה), ולחסביר דברי התרגום ירושלמי אומר המגיד מקחניץ זי ע"ז זה לשונו הק': **וני"ל דהנה בשעת הנסיון שמנסה הקב"ה את האדם בדבה, מסתמא בזה הרגע כביכול מסתיר קדושתו וממעט השגת האדם אשר היה לו מקדם, כי לולי האדם יהיה ברור וצלול בשעת הנסיון**

בחירה, אבל יש יותר סיוע עליון להצלחה בחירה. והנה אמנם אברהם אבינו חי קל"ז שנים, ואחרי שמונים וחמש וחצי שנים, עבר כבר רוב שנותיו. אך כיון שבגיל תשעים ותשע נימול, נעשה אז כגד צדק וכתיוק שנולה, וא"כ מאז חי א"א שבעים ושש שנים שמחציתם הם שלושים ושמונה.

והנה מובא בתוס' (ר"ה דף י"א) בשם פריק דר"א, שא"א נימול ביום הכיפורים בשעת מנחה, **ובעשרה מאמרות לרמ"ע מפאנו** (מאמר אב ל'ח) כתוב שגם העקידה היתה ביום הכיפורים בשעת מנחה. וא"כ בשנת העקידה ביה"כ, היה א"א בן ל"ח שנים ויום אחד מאז שנימול, שזה היה היום הראשון של רוב שנותיו בלא חטא. ולכן מיד אז כשקיבל הכוחות העליונים לעמוד בנסיון הנורא הזה, מיד כתיב **"והאלוקים נסה את אברהם!"**

הרי לנו מושג מה כמה גדול ונורא היה הנסיון, שבכל אותם שלושים וחמש שנים מהסעודה שעמד השטן וקיסרג, בכל זאת המתין הקב"ה שיעברו רוב שנותיו של א"א בלא חטא, ואז יעמוד בנסיון הגדול הזה!

ונוסף בזה על דברי הערוך לנה, שמאריך גיסא דווקא אז נוסף עוד חלקים להגדיל מצב הנסיון של א"א, שמוא **בכתב סופר** שדוקא אז היה בנסיון העקידה שלימות הנסיון, כיון שבנסיונות הקודמים היו לא"א מצבים שעדיין לא יכלו להוכיח את גודל נאמנותו בשלמות כשעמד באותם נסיונות שכאשר הופל א"א לכבשן האש באור כשדים היה א"א במצב שכולם דפנו אותו, והיה יחיד באמונתו מול עולם שלם של כופרים, וכבר אמרו חז"ל **"או חברותא או מיתותא"** שאין איכות חיים כשנמצאים בזכא מצב, וממילא פחות קשה למסור אז את הנפש, כשכ"כ הרבה בין כה שונאים ורודפים אותו, שפשוט יותר למסור את נפש על ק"ה.

אדם כמו עקידת יצחק, שטוב לישראל להזכירה בכל יום בגלות שתגן עליהם מכל מאורעים רעים, וקול יוצא ואומר: **"אל תעש לו מאומה!"** ומגן על בני"י מכל מקרים רעים. ובסידור בית יעקב כתב שבמבט מיתה, ומגין מכל החולאים, ומכפר עוון, ובאמרי פנחס (סדר היום אה"ט) איתא שמועילה אמירת פרשת העקידה **לבטל מחשבות זרות!**

וכן מובא במהרי"ל (הלכות עש"ת סוף אות א) בשם המדרש עה"פ **"כי בי נשבעתי"**, אמר הקב"ה לאברהם מבטיח אני לבניך כשמוזכרין עקידת יצחק מעלה אני עליהם כאילו נעקדים לפני, ואזכור להם זכות הנעקד. ובמהר"ם חגיז כתב שהשבועה לא"א כוללת, שיהיה נחשב לעולם כאילו עכשיו ממש נעקד יצחק אבינו, וזהו אשר יאמר **"בהר ה' יראה"**, שיראה כאילו עכשיו נעשה.

ובשפת אמת (תה"ט) כתב שכאשר עמד אברהם אבינו לשחוט את יצחק, הרי ידע בבואה וחזה את כל עבודות הצדיקים שבכל הדורות, והבין בלבו שעכשיו כאשר ישחט יצחק ועמו כל זרעו אחריו, ומעתה יחסר לבורא את הנחת רוח של כל צדיקי הדורות. ובפרט להמובא בדרשות הר"ן (דודס המישי) עה"פ **"קח נא"** שלא היה כאן ציווי מוחלט מהבוב"ה, אלא שבכיוולת הקב"ה ביקש מאברהם שימחול לו ויותר על ההבטחה ש"ביצחק יקרא לך זרע", והי' יכול לסרב. ואו' השפ"א שא"א שידע את הנח"ר שיעשו הצדיקים בכל הדורות לבורא, ותמה בלבו איך יכול לוותר למנוע מהבורא כזה נח"ר מכל כך הרבה צדיקים. ולכן פעל בעבודת קודשו **שימלא מקומם של כל עבודת הקודש שצריכים להעשות ע"י הצדיקים שבכל הדורות!** ונמצא לפי"ז שנסיון העקידה שווה במעלתו לעבודת כל כלי ישראל שבכל הדורות! וכן בלימוד של פרשת העקידה מונח כח נורא זה של עבודת הצדיקים שבכל הדורות!

וכן אומר הישמח משה שמה שאי' בגמ' במנחות שכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה וכו', את זה פעל אברהם אבינו לאחר העקידה שאמר **"ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה"**, שהקב"ה יראה מה שבני"י אומרים ולומדים בתורה עקידת יצחק וכל פרשת הקרבנות, ו"בהר ה' יראה", שיראה כאילו הקריבו עצמם עכשיו ממש בפועל. ואותו רעש שנעשה אז בשמים ממעשה העקידה לפני שלושת אלפים ארבע מאות וחמשים שנה, נעשה עכשיו ממש!

ופלא גדול מובא בתפארת שלמה, שכל מה שפירשו צדיקי הדורות כל צדיק כפי דרכו בפרשת העקידה, כיון שא"א עשה העקידה בשלימות הכוונה באמת, א"כ **הכל כולל באמת במעשיו ודיבוריו ומחשבותיו, והכל אמת!** ולא עוד, אלא שבכל פעם שמחודשים עוד חידוש בעקידת יצחק, מוסיפים לאברהם אבינו בעולם העליון שכר נוסף על מעשה העקידה, ומשלמים לו שכרו מחדש!

גדלות הנסיון של מעשה העקידה

ועתה נבואה בעז"ה להכנס בשערי פרשה קדושה ונוראה זו. פרשת העקידה פותחת במילים: **"ויהי אחר הדברים האלה"**, ובסנהדרין (ף"ב פ"ט) איתא שיש אומרים שהכוונה אחר דבריו של שטן שקיסרג על הסעודה שעשה א"א כאשר נגמל בנו יצחק. ובשונה מאיוב (שבג"ב מובא י"א שהיה בזמן א"א) שהיה מקריב קרבן ניכף אחר כל סעודה, א"א לא הקריב שום קרבן אז, ונסיון העקידה הגיע ע"מ לבטל אותו קיסרג.

ומקשה שם הערוך לנה, הרי מאותו משתה עברו כבר שלושים וחמש שנים, וא"כ איך יתכן שעכשיו נחשב בנסיון **"אחר הדברים האלה"**. ומתוך תירוץ נורא נורא, שניסיון העקידה הוא הנסיון הקשה והגדול ביותר שהיה בכל הדורות, ולכן לא רצה הקב"ה להעמידו בנסיון עד שהגיע לבחינה של **"עברו רוב שנותיו ולא חטא"**, שאמנם אז ג"כ נשאר

אבל אחר הדברים האלה שבגיל מאה ושלושים ושבעה היה כבר א"א מלך, כמובא ברש"י עה"פ עמק שוה (כ.ב. ט) מהמדרש אגדה שהשוו שם כל האומות והמליכו את אברהם עליהם לנשיא אלוקים ולקצין! וניצח במלחמת המלכים שלא כדרך הטבע, וידעו מכוחו העצום שע"י שהסתכל על מלך סדום כשהיה בתוך בארות החימה, ובנס יצא משם עי"ז כמובא ברמב"ן. ויגר אברהם בארץ **שימים ימים רבים**, ולא הסתובב מקום למקום בבזיון, עד כדי כך שאבימלך כורת עמו ברית. והיה מפורסם כבר בכל העולם ויושב בכבודו של עולם ומצליח לפרסם אלוקותו ע"י האשל, ויש לו קהילות עצומות של גרים, בתוספת אלו שנתגיירו ע"י שהניקתם שרה אמינו בסעודה בזמן הגמל יצחק. וכן מבחינת יצחק אין לו כבר את ישמעאל שהיה מבקש להורגו ויורה עליו חיצים, שכבר מזה שלושים וחמש שנה גורש מהבית. ובמצב כזה היה הנסיון מאד קשה, כאשר הכל כל כך עה"צ היותר טוב, ופתאום צריך לוותר ממש על כפשוטו כפי שנראה בס"ד כמה נקודות.

א בדברי יואל (מאמר ר"ה) אומר שא"א השיג והבין בגדלות בנו יצחק שהוא צדיק הדור חוץ מזה שהוא בנו יחידו.

ב ע"פ השפ"א שא"א היה נביא וידע איך ע"י העקדה שוחט את כל כלי ישראל וכל הצדיקים לדורי דורות עם כל הנח"ר שיכולים לעשות בימי חייהם לבורא!

ג אי' בחת"ס שע"י העקידה העמיד בסכנה את כל הגרים שגיירו והחזיר בתשובה, כשיוודע ששחט את בנו יחידו שנולד לו בגיל מאה ובגלל ציווי השם, שיעשו חשבון שבתחילה יכלו לאכול ולשתות ולהנות מא"א, ואח"כ נעשה מצב שכל ילידי ביתו צריכים להצטער ולמול את עצמם. ואח"כ זכרים שלקח את בנו <<<

יש אומרים, דמותר לעשר טבל ודאי ערב שבת בין השמשות לצורך אורחים, כיון דצורך מצוה היא".
ויש להחמיר בזה, כיון דלא מציינו לאחד מן הראשונים שהתירו להדיא¹¹:

מיד כשרואה האורחים ירוץ לקראתם וישאל בשלוםם¹², כשיבואו האורחים לביתו, יקבלם בסבר פנים יפות, וישים מיד לפניהם לחם לאכול, כי אולי העני רעב ומתבייש לשאול, על כן צריך לתן לו מיד לחמו ומימיו בפנים מאירות. ואף אם יש בלבו דבר דאגה, יסירנה בפניהם וינחמם בדברים, ובוזה יהיה להם למשיב נפש¹³, וסעודתו היא סעודת מצוה¹⁴. ויש אומרים, דאם משהה עצמו מלהאכילם מיד, אפשר דעובר ג"כ על איסור בל תאחר דצדקה¹⁵:

אל יספר להאורחים תלאותיו, שהרי יחשבו הם שרק לפניהם הוא מספרם, וכמעט שמאד שכר כל המצוה עי"ז¹⁶:

מותר להוציא לצורך מצוה זו מכספי מעשר כספים לצורך אורחים עניים, אבל לעשירים אסור¹⁷:

יתן להאורחים מהטוב שבאכילתו¹⁸, ואסור להסתכל בפני האורחים כשמאכילם, כי יכולים הם להתבייש, באמרם בלבם כי אוכלים אנו לחם מלחמו¹⁹, וכן ישיבם במיטב מיטותיו²⁰:

בספר מרבה חיים מהגר"ח ברים כתב חלק ממצות הכנסת אורחים כשבאים אורחים נכון שיראה להם היכן הנוחיות, שלפעמים מתביישים לשאול.

נערך ע"י הר"ג ר' נפתלי מרדכי ראזענבוים שליט"א

הכנסת אורחים

הנה בפרשת וירא שאנו קורין השבוע, מציינו מצוה יקרה עד מאוד, ה"ה מצות הכנסת אורחים, עד שאמרנו (שבת קכז) גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה, כי אברהם אבינו אמר לו להקב"ה, אל נא תעבור מעל עבדך. ובוא וראה מה שכתב הש"ה הקדוש¹, וז"ל, "מצות הכנסת אורחים אע"פ שאינו מצוה עשה פורטית מהתרי"ג מצוות, מ"מ היא בכלל מצוות עשה "והלכת בדרכיו", נוסף על שהיא מעלה גדולה ממעלות המידות. וזה לך האות שהאריכה התורה בסיפור הכנסת אורחים דאברהם אבינו ורמזה לנו מענין שכרה. שכל מה שעשה בעצמו לאורחים, עשה הקב"ה עצמו לבניו. והמקיימה, מקיים מצוה עשה "והלכת בדרכיו", כי הקב"ה מכניס אורחים בכל שעה ובכל עת ובכל רגע, ואם לא היה מכניס אורחים, ברגע כמימרא היה העולם אבד, כי כל העולם אורחים הם לגבי השי"ת², עכ"ל. ובכן בהה נעסוק השבוע ממצוה יקרה זו בס"ד:

חיוב המצוה

לעולם ישתדל אדם בהכנסת אורחים, שאין לך מצוה גדולה מזו³, כי גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, ומהשכמת בית המדרש, והוא מהדברים שאדם אוכל פירותיה בעולם הזה והקורן קיימת לו לעולם הבא⁴, ושקולה מצוה זו ככל הקרבנות⁵, ואפילו כשאין בית המקדש קיים⁶, וכאילו קיים כל החמשה חומשי תורה⁷. וזוכה לעשירות⁸, ולבנים⁹ תלמידי חכמים¹⁰ הראויין לישב בלשכת הגזית¹¹, ולתחיית המתים שלא בעונתה¹², ושיכתב שמו ע"י הקב"ה בין הצדיקים [אע"פ שאינו

ראוי לכך]¹³, ולהוריד גשמים לעולם אפילו בזמן עצירת גשמים¹⁴, ולכן יש לו לאדם לזרז עצמו לקיים המצוה בעצמו, כי מצוה בו יותר מבשלוחו¹⁵:

חייב כל אדם בהכנסת אורחים, אפילו אם ע"י ימעט בלימודו, כי גדול הכנסת אורחים יותר מהשכמת בית המדרש¹⁶:

השכים לילך לבית המדרש, ונזדמן לו אורחים, מוטב יותר שיתעסק במצוה זו, אם אין לו מי שיקבלם כהוגן. ואם האורחים הם נכבדים ביותר, נכון שהוא בעצמו ישמש לפניהם לכבודם¹⁷:

כא. בגדי ישע (סימן שלג ס"ק ה);
כב. שער הציון (סימן תרלט אות טו);
כג. אהבת חסד (שם פרק ב);
כד. מהר"ל (מנהגים ליקוטים ד"ה אמר אות ס), שו"ת ב"ד שלמה יו"ד (ח"א סימן א), שו"ת מנחת יצחק (ח"ח סימן עג);
כה. רמב"ם (הלכות איסורי מנבח פרק ז הלכה א), שו"ת יו"ד (סימן רמח סעיף ח);
כו. אהבת חסד (שם);
כז. אע"פ שבשו"ע או"ח (סימן קע סעיף ז) איתא כן, שאסור להסתכל בפני האוכל. בהכנסת אורחים יש לזוהר בזה יותר. (באורח צדקה (פרק יח הערה מד);
כז. אהבת חסד (שם);
מוסיף עוד, כי גדולה מנוחת העיף בהיותו שוכב בטוב, ולפעמים יותר עושה לו טובה המשכיבו הטיב מן המאכילו והמשקה;

מהקבלת פני השכינה, שאף שהיה יכול לעלות מעלה בקבלת פני השכינה, היה חביב עליו מצוה זו להכניס אורחים ולהעלותם, עכ"ל;
טו. אהבת חסד (שם);
טז. ואיינו ממה שאמרנו, גדולה הכנסת אורחים יותר מהשכמת בית המדרש;
יז. ספר הבתים (עמוד שכת), ילקוט יוסף (סימן רסא אות ו);
יח. לשון ספר הבתים (שם);
יט. תורת המנחה [לר' יעקב סקילי תלמיד הרשב"א] דרשה ט לפרשת וירא.
ע"ש עוד שהארין מאוד בפרטי ובמעלת מצוה זו הנלמדת כולן מפרשות;
כ. לשונו הק' של הש"ה הקדוש (פסחים נר מצוה אות צה);

ע"י יבש בלא בנים, ואחר שנטע נטוע זו שהמשילה הכתוב לעץ זכה לבנים;
טו. כף החיים (שם אות ט) בשם החרדים. י. ברכות (סד);
יא. ספר המנהיג (שם);
יב. במדבר רבה (י. ה), כף החיים [פאלאג'] (שם);
יג. כף החיים (שם) בשם הכלי יקר [להג"ר שמואל לאניניו בן דורו של הבית יוסף] (מלכים א' יט, מה"ד או יהיה);
יד. משה (עמוד גמילות חסדים), אהבת חסד (ח"ג פרק א בהגהה);
וכמו שמצינו אצל אברהם, שכל מה שעשה בעצמו פרע לו הקב"ה בעצמו, ומה שעשה ע"י שליח פרע לו הקב"ה שליח. (נרוח המור בפרשתן פסוק ז);
טו. המאירי (שבועות לה: ד"ה כל), פנים יפות (בפרשתן פסוק ב), וזהו יותר

שהוא מצרי ולא יראנו עוד, מה סופו, נעשה חותנו של מלך, והכניסו תחת כנפי השכינה, וזכו בניו ובניו בניו לישיב בלשכת הגזית;
ד. בברכות (סג) איתא, כאילו הקריב תמיד. אמנם בספר המנהיג (שער הכנסת אורחים) הגירסא, ככל הקרבנות;
ה. חגיגה (נד), ע"ש ברש"י ד"ה [שלחנו], משנה ברורה (סימן קס"ט ס"ק ט);
ו. אם הוא צדיק (בראשית רבה נח, ח), כף החיים [פאלאג'] (סימן ה אות י);
ז. ברכות (שם), ספר המנהיג (שם);
ח. תנחומא (כי תצא סימן ב).
ז"ל רבינו בחיי (כד הקמח אות א' מערכת אורחים) שמצוה הזאת של הכנסת אורחים שהפרי שלה והשכר בעולם הזה הם הבנים, שכל הזהיר בה זוכה לבנים, שכן מציינו באברהם כי מתחילה היה

א. פרשת וירא (נר מצוה מאמר הר המוריה);
ב. מאירי שבת (קכז).
ג. עיין באמרי שאול (פתגמי אורייתא אות טק) לפרש ע"ד צוות, עפ"י מה שאנו אומרים בקידוש לבנה, אלמלי לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש דיים. ולכן אמרו גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה, לומר שלא די בפעם אחת בחודש, אלא יחזור עליה תמיד לקיימה;
ג. שבת (שם), ומביאו הרא"ש הלכה (שם פרק יח סימן א-ב).
וע"ע מה שפירש רש"י עה"פ מה שאמר שלמה שלך לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, וז"ל, עוד ימים באים ותקבל תשלומיך, ראה מה נאמר בירתו קראן לו ויאכל לחם, וסבור הוא

ערבי נחר

אמרים ערבים ממאורי החסידות

משמחת על גודל הפלא שעשה לה השי"ת בה וכו', ויאמר ד' למה זה צחקה שרה לאמה, האף אמנם אלד פי' מה זה חידוש גדול בעינייה הדבר הזה.

צריך להאמין שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד
ויקרא שם בשם ד' א-ל-עולם (בראשית כא, לז). ע"ד ששמעתי לפרש פסוק הראני ד' חסדך וגו' היינו כי בוודאי מחוייב להאמין שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד אך שהחסד הוא בהעלמה ואינו נגלה, וע"ז התפלל דעה"ה הראני ד' חסדך וגו' היינו שיהיה נגלה לו החסד, זהו ויקרא שם אברהם בשם ד' היינו שהיה נגלה לו המשכת קל, היינו חסד, עולם, שהי' בהעלם ממנו. (דגל מתנה אפרים)

הבא ליטרה מסייעין אותו מיד
והוא יושב פתח האהל (בראשית יח, א). כי אברהם הי' מדת החסד ובכל יום משפיע ית"ש חסדים חדשים לנו כמ"ש חדשים לבקרים רבה כו' בוקר הוא מדת החסד וז"ש הכתוב כאן, והוא, פי' אברהם מדת החסד, יושב פתח האהל תיכף בכניסת האדם לעבודתו ית"ש יושב מדת החסד לעזור, ואינו אומר ית"ש, אראה מקודם אם יעבוד אותי ויכנס לעבודתי אז אתחסד עמו, רק תיכף שבא האדם לפתח האהל, עבודתו ית"ש מתחסד עמו ית"ש לעזרו בכמה חסדים.

דרך הצדיקים עובדי ד' שנרמה להם שעדיין בתחילת העבודה

וירא אליו ד' באלוני ממרא וגו' (בראשית יח, א). פי' שכ"כ היה אאע"ה שפל בעיני עצמו, עד שחשב בלבו שהוא אינו ראוי להשראת השכינה, רק ממרא הוא הצדיק העובד השי"ת ואצלו הוא השראת השכינה אבל הוא, עדיין לא הגיע למדרגה זו, וזהו וירא אליו, ר"ל שכן הי' נראה לו בלבו ובמחשבתו תמיד, ד' באלוני ממרא, היינו שהשראת השכינה אינו רק אצל ממרא, מפני שהוא צדיק ועובד השי"ת באמת אבל הוא עדיין מבחוץ, שלא נכנס להקדושה, וזהו, והוא יושב פתח האהל, שחושב במחשבתו שהוא עדיין בפתח אהל של הקדושה.

(אורח ישראל)
הפגם בשמחת שרה על אף שהיתה על הנס
ותצחק שרה בקרבה וגו' (בראשית יח, יג). דהענין הוא כך שהצדיק צריך לקדש עצמו כ"כ ולהכיר נפלאות וגודלת הבוב"ה עד שיבא למדריגה כזו שגם אם יראה איזה פלא, לא יפליא בעיניו לחידוש גדול וכו', ונמצא מה שיתפלא האדם על איזה פלא, שהוא חדוש גדול בעיניו, הוא מיעוט קילוס המקום ב"ה, עד שאחז"ל סיימת' לשבחי' דמרא. וזהו ותצחק שרה בקרבה, פי' לשון שמחה שהיתה

ישמעאל שקדח מחום, וע"פ ציווי ה' נזרק למדבר הלוהט במצב סכנת נפשות בלי רחמנות. ועכשיו עוד לוקח את הבן היחיד שדומה לגמרי לאביו והולך בדרכיו ומלמד תורה, ופשוט שוחט אותו כמו ששוחטים בהמה ואח"כ שורף אותו, וחוזר הביתה עם צנצנת אפר הממשפרות (כך ע"פ הרבני בחיי והאבן עזרא שזה היה המנהג בדברי א"א כשאמר "ונשבה אליכם" באופן שא"א יחזור עם האפר של יצחק). ומי רצה להיות שייך לרבי כזה שכן אחד זורק חולה למדבר הנורא, ובן אחר שוחט ושורף ע"פ ציווי ה'. ואחרי שכל הזמן דיבר ודרש שה' לא רוצה בקרבנות אדם, כשראה שעשו כך שהקריבו למולך וכו', והנה כאן עושה כאלו דברים ע"פ ציווי ה'. והרי יתכן שבבא היום יהיה ציווי לעשות ג"כ להם כן!! וא"כ ע"פ הסברא לא רק שלא יהיה לא"א עובדי ה' מצאצאי לדורות הבאים, אלא ג"כ כל מי שכבר חזר בתשובה ולהתגייר ג"כ יעזוב הכל. וכל עבודות ופועלות שכל שנות חייו של א"א למען הבורא, ירדו לטמיון חלילה. ולא עוד שזעשה בזה חילול השם, שלא יבינו ציווי השם.

ועם כל זה לא הררה אחר מידותיו של הקב"ה, ולא ניסה להבינם. אלא בער לבו כאש להשי"ת לעשות רצון קונו באהבה עצומה ובהתבטלות גמורה. ועד עתה אוכלים אנו מפירותיו של אותו מעשה העקידה שמגן עלינו בכל דור ודור.

ממדים אשר נשא את שמו, (בגובה כשש קומות והיו בו ה' אלפים מקומות), ובסביבו התפתחה עיר גדולה לאלוקים אשר יהודים יראים ושלמים קבעו שם מושבם. וזה העיר בארדיטשוב עד היום זה.

הרה"ק ר' ליבער הגדול מבארדיטשוב זי"ע

ליומא דהילולא כ"ח חשוון תכ"ח - תקל"א

אבותינו סיפרו לנו והדברים כתובים וחוקקים מפי ספרים וסופרים על נבואת הוזה"ק, אשר באלף השישי פתחו ארובות השמים ושפעת דעה יושפע להעולם הזה, וכאשר היה כן כנודע. כן הדברים לגבי דעת הרוחני שנשפע בעת ההיא במידה גדושה ע"י נשמות קדושות שהוריד השי"ת להאיר על הארץ, אשר ביותר החלו להאיר ולהפיץ זהרם בתקופת הבעש"ט אשר בהשפעתם הרוחנית שינו פני תבל לטובה, באותה דור דעה, תקופת הבעש"ט, ה' אחד ומיוחד אשר יצא טיבו כעיר וקדיש, הלא הוא **רבינו הקדוש המגיד רבי ליבער מבארדיטשוב זי"ע**, אשר מקובל שאף קיבל תורה מפי הבעש"ט הקדוש זי"ע.

בגודל קדושתו של רבינו זכה אף לגילוי נשמות צדיקים, והיה רגיל שבא אליו בכל לילה זקנו הרב בעל **מגלה עמוקות** ז"ל ולמד עמו. ואירע שנשתהה כמה ימים שלא בא אליו, ונצטער מאוד הר"ר ליבר מזה, ושלא את בנו הר"ר יחיאל לעיר קראקא על ציון הרב בעל מגלה עמוקות שיתפלל שם ע"ז, והשיב לו שזה מקרוב נתלך מן העולם הבעל שם טוב וסגרו לכבודו את הישיבה של מעלה עד שלושים יום, לכן אין לו פנאי לבוא. (צנור החיים)

רבינו ה' אוהב ישראל בכל גופו ומאודו והי' מופלא במאוד במידת הכנסת אורחים. עד שמסופר שהיה מפורסם מאד במצות הכנסת אורחים (בפול), והיה נוהג להציע בעצמו את המיטה לכבוד האורח. פעם כאשר אורח אחד התאכסן אצלו, והלה שידע קצת מגדולתו של הרה"ק ר' ליבר זי"ע, א, סירב בכל עוז, וטען שאינו לפי כבודו של הרבי להציע בשבילו מיטה. אך רבינו לא הסכים לסירובו, ואמר לו להרגיעו, מה איכפת לך, הרי אתה חושב שאני מציע מיטה בשבילך, הלא אין הדבר כן, כי המיטה שאני מציע הוא רק בשביל עצמי, כי עליה אקבל שכר טוב בעולם הבא, ונמצא כי כל מעשה ההצעה הוא רק בשבילי ולא בשבילך.

רבינו זכה לאריכות ימים מופלגת, וסיפור הסתלקותו, כימי חייו, קשורה ואחוזה באהבת ישראל אשר בו. בימים ההם ה' מגיפה ודבר גדול, ומאות אלפים אנשים נשים וטף מתו ל"ע מחולי העיפוש, ור"ל מחמת החולי היו גוררים את המתים בחבלים וקוברים כמה מאות בחפזיה אחת. ואמר רבינו אז של"ע נגזרה כמעט כליה על ישראל, ולכן קיבל הוא על עצמו להיות כפרת כלל ישראל, וקרא לד' אנשים ואמר להם כי הוא מבטיח להם שלא יארע להם ח"ו שום מקרה וחולי רע אם יטפלו בו אחר פטירתו כנהוג. ואכן ביום כ"ח לחודש מרחשוון שנת תקל"א, בהיות רבינו בכ"ג ק"ג שנה זקן ושבע ימים, עלתה נשמתו בסערה השמימה, עבור כפרת כלל ישראל ותשקוט הארץ.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

(מלוקט מתוך הספר הנפלא זכרונם לברכה)

"השגחה פרטית על ציון ר' ליבר הגדול"

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: היה זה בשנת תשס"א, נסענו יחד עם קבוצת אברכים לשפוך שיח על ציון המצוינת של זקה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע. אחר שהות של כיום בארדיטשוב, התעתדנו לנסוע לזילעדניק. אמנם כאשר היינו כבר בדרך מחוץ לעיירה, אמר אחד בבהלה שחולה סוכר הינו, וחש הוא ברע ונצרך לזריקת אינסולין, ואינו מוצא עמו את הזריקה. ושאל לחביריו האם יש תחת יד אחד מהם הזריקה. אך לאף אחד מהחבורה לא היה הזריקה.

כיון שבפיקוח נפש עסקינו לא היה כל ברירה, והוחלט לשים פעמינו לביה"ח שבעיירה לשאל האם אפשר להשיג הזריקה. הנהג הבהיר שדבר זה יעכב הנסיעה בכשעה וחצי - על כל המשתמע, אך כאמור לא היתה ברירה. **סמוך** לביה"ח ישנו את הפארק העירוני, והנה נזכר אחד ואמר "הלא כאן בפארק טמון הרה"ק ר' ליבר הגדול מבארדיטשוב, והיום יומא דהילולא דילה, הבה נלך להתפלל על ציונו".

ויהי כן. כאשר אחד פנינו אל הציונה"ק, המקום שם היה ונר לא דלק בו, וניכר היה שרגל ישראל לא דרכה כאן זה כמה ימים. התרגשות אחזה בכל למחזה ההשגחה העליונה שגלגלה שיאבד הלה את האינסולין ע"מ שיבואו מניין מירושל על ציונו הק' של ר' ליבר ביום ההילולא. ואכן התפללנו על הציון והדלקנו נרות ואמרנו קדיש. **ויהי** כאשר כלינו להתפלל בא הלה במרצה ואמר כי עוד בדרכו לביה"ח הושיט את ידו לכיסו (בפעם המי יודע כמה), והנה מצא את מבוקשו.

מאת ה' היתה זאת, ויהי כסומא לא יראה בעיניו, למען נבוא על הציונה"ק להתפלל ביום ההילולא.

ויהי אור

ראשית עריסתו וזריחת שמשו ה' לערך בשנת תכ"ח בעיר באסטרווב, בבית אביו הגדול, נצר מיוחס וגזע מפואר ממשפחות מייחסות בישראל, הרה"ק רבי אברהם אשכנזי, בן הרה"ק רבי שמואל, בנו של הרה"ק המקובל האלוקי **רבי שמשון מאסטרופוליצ זי"ע**, אשר מיוחסים הם דור אחר דור לגזע מלכות בית דוד. (וכ"כ החשיב רבינו את התייחסותו למלכות בית דוד עד שהשאיר צוואה לרוע אחריו מפי זקנו הר"ש מאסטרופוליצ שלא להתחתן עם הנשים, יען כי מלכות עם כהונה לא ילכו יחדיו). ומצד אמו ה' רבינו נכדו של הקדוש רבי יחיאל מנמרוב (שנהרג עקה"ש בשנת ת"ח).

ויהי כאשר גדל פקע שמי' של רבינו, ולימים נתפרסם בישראל בגדלותו ובקדושתו, והי' ידוע כאיש אלוקים ובקי בחכמת הנסתר. והעיד עליו הבעש"ט הקדוש אשר זכה לגילוי אליהו. והוסיף כי כאשר ה' אליהו הנביא זל"ט רוצה לדבר עם רבינו, ה' רבי ליבער צריך לפנות לו זמן בטורח רב כי אין לו פנאי תמידי.

ומסופר מהרה"ק על בעל ברכת אברהם כי פעם אחת הלך לבקר את הרה"צ ר' מנדל נורקו ז"ל שהיה בגיל מאה ועשר שנים בערך והיה חולה, (הני"ל עוד נסע אל הקאברניער זצ"ל), וישב הברכת אברהם על יד מטתו ושאל אותו הזקן על מה שחסידיים מספרים שקשה מאוד להאמין לזה, כאילו אליהו הנביא היה הודף אחר הרה"צ ר' ליבער הגדול ולא רצה לדבר עמו, כי ענה אין לי זמן. כי ידוע שהרה"צ ר' ליבער הגדול היה דרכו שהיה יוצא לשוק להשקות את הבהמות שהביאו למכור בשוק. ואף אחד לא חס עליהם והם היו צמאים מאוד, כי בשוק לא חושבים עליהם רק למוכרם וצערו בע"ח דאורייתא, ע"כ ה' עובד קשה כל היום להשקות את הבהמות, ולא ה' לו אפשרות להתפנות לאל"י הנביא.

ושאל אותו ר' מענדל אם דבר כזה יכול להיות שידחו את אליהו הנביא כ"כ בניקל ולא ירצו לדבר עמו. אז ענה לו הברכת אברהם מי לנו גדול מהקב"ה, ובשעה שמשו רבינו ה' משקה את הצאן לא רצה הקב"ה לבטל אותו מעבודתו, וק"ו לאלהיו הנביא. כששמע הר' מענדל ז"ל את התשובה, נפל עליו ונשק אותו כי האיר לו את הסיפור הזה.

סיפור על רבי ליבר מבארדיטשוב שהרבה לעת ערב לצאת את העיר, לסובב בשדות ובגנים, תר אחרי גדי או עז שאבדה דרכה, טיפל בה ברוב חמלה, האכילה והשקה עד שבעה והשיבה אחרי עמל לבעליה.

עבודת הקדוש של רבינו היתה כמלאך אלוקים, נשגב מהשגת אנוש. וכאשר עמד בתפילה לפני קונו ה' מתפשט כאלו מהאי עלמא, ונפלאים הדברים אשר כל ייסוד העיר הקדושה בארדיטשוב, קשורה ותלויה בעבודת קדשו של רבינו. וגופא דעובדא הכי הוי רבינו

יעמדו על הרכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגליון

ידידנו הנכבד
הר"ר יהודה לייב פרוש הי"ו
לרגל הולדת הבת למזל טוב
ויה"ר שיראה ממנה ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' אהרן יהודה קליין שליט"א
משב"ק כ"ק מרן ארמו"ר שליט"א
לרגל אירוסים בתו למזל טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבניין עדי עד
ויראה מהם ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' שרגא זיבאלד שליט"א
לרגל היכנס הבן כמר שלמה צדוק נ"י
לעול תומ"צ בשעט"מ
ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר